

Σπάτα, 22 Μαρτίου 2020

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 154^η

ΘΕΜΑ: «Σκέψεις για μιὰ φετινή ψυχωφελή Τεσσαρακοστή»

Πρὸς τὸν εὐσεβῆ λαὸ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε.

Ζοῦμε χωρὶς ἀμφιβολία ὄχι ἀπλὰ δύσκολες, ἀλλὰ καὶ ἀποκαλυπτικὲς στιγμές. Τὰ ὅσα συμβαίνουν γύρω μας καὶ οἱ καθημερινὲς δραματικὲς ἀλλαγές, τὰ αἰφνιδιαστικὰ περιοριστικὰ μέτρα, ὁ βομβαρδισμὸς τῶν ψυχοπλακωτικῶν εἰδήσεων καὶ εἰκόνων, ὅλα εἶναι ἀσφαλῶς πρωτοφανῆ καὶ παραπέμπουν σὲ ἐσχατολογικοὺς λόγους τοῦ Κυρίου, στὸ βιβλίο τῆς Ἀποκαλύψεως, στὴν αἴσθησι τῆς παντελοῦς ἀνεπάρκειας τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅλοι κλεισμένοι στὰ σπίτια μας, σὰν νὰ περιμένουμε μιὰ ἐπερχόμενη καταιγίδα. Οἱ δρόμοι ἄδριοι. Πιθανὴ ἀπαγόρευσι καὶ τῆς κυκλοφορίας. Μόνιμη συντροφιὰ ἢ τηλεόρασι καὶ τὸ διαδίκτυο. Ἡ ἀλήθεια μπερδεμένη μὲ ὑπερβολές ἢ παραπλανητικὲς εἰδήσεις. Φόβος, ἔντασι, ἀναστατωμένο θυμικὸ, ἀγωνία, κόπωση, τεταμένες σχέσεις, ἐγωισμοὶ ποὺ μέχρι τώρα ἦτανε κρυμμένοι, βγαίνουν στὴν ἐπιφάνεια. Σκηρικὸ σκοτεινὸ καὶ καταθλιπτικὸ. «Πυρσὸς οὐδαμοῦ». Φῶς πουθενά.

Ἡ ἀλαζονεία τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνολογίας σὲ συντριβή, ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀποκρυστογράφησης τοῦ γονιδιώματος καὶ τῶν βιοτεχνολογικῶν θαυμάτων, τῆς τεχνητῆς γονιμοποίησης, τῆς τεχνητῆς

νοημοσύνης, τῆς ρομποτικῆς καὶ τῆς νανοτεχνολογίας, τῶν ἀσύλληπτων ἐπιτευγμάτων, τῆς «κατάκτησης» τοῦ σύμπαντος, ὁ ψεύτικος γίγαντας τῆς γνώσης καὶ δυνάμεως, πλήρως ταπεινωμένος, ἀπόλυτα ἰσοπεδωμένος, κυνηγάει ἕναν νανοῖο πού ἔχει ἀναστατώσει τὴν οἰκουμένη καὶ ἔχει παραλύσει τὰ πάντα καὶ ἀδυνατεῖ νὰ τὸν ἀντιμετωπίσει. Καὶ τὸ χειρότερο, παραμένει ἀταπεινῶτος ἀκόμη. Δὲν βλέπει τὸν Θεό. Δὲν πιστεύει στὸν Θεό. Δὲν Τὸν θέλει. Θεὸς πουθενὰ στὸν ὀρίζοντα. Οὔτε τώρα. «Χριστὸς καθεύδει!»

Τελικά, δὲν μπορούμε νὰ ἀγκαλιαστοῦμε οὔτε νὰ φιληθοῦμε οὔτε νὰ δώσουμε τὰ χέρια μας. Μὲ μάσκες στὰ πρόσωπα, μὲ ὁσμὴ ἀπολυμαντικοῦ, σὲ ἀπόσταση μεταξύ μας, μὲ ἀπαγορεύσεις καὶ πρόστιμα ἂν βρεθοῦμε μαζί περισσότεροι ἀπὸ δέκα, ἀνήμεροι νὰ συμφιλιωθοῦμε μὲ τὴν πιεστικὴ πραγματικότητα. Ἡ Ἐκκλησία πού ἐνώνει τὴν οἰκουμένη, πού συγχωρεῖ, πού ἀγκαλιάζει, σιγὰ σιγὰ φαίνεται νὰ στερεῖται τὴ λατρευτικὴ τῆς δυνατότητα. Χάσαμε τὴ σύναξη μας ὡς πιστοί, ἀπαγορεύτηκε ἡ κοινωνία μας μὲ τὸν Χριστό, δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται οὔτε ἡ τέλεση τῆς θείας Εὐχαριστίας, τῆς ἀναίμακτης θυσίας, «ὑπὲρ τοῦ σύμπαντος κόσμου». Εὐτυχῶς, «προσωρινά» καὶ ὄχι ἀπὸ ἔχθρα καὶ πολεμικὴ διάθεση. Μᾶλλον ἀπὸ σύνεση καὶ λίγη ὀλιγοπιστία. Ἔτσι θέλουμε νὰ πιστεύουμε.

Παρὰ ταῦτα, ἡ ἀπαγόρευση τῆς λατρείας εἶναι λάθος πού πρέπει νὰ διορθωθεῖ. Σὲ καμμία χώρα δὲν συνέβη κάτι τέτοιο ποτέ, παρὰ μόνο στὴν Ἑλλάδα. Ἡ λατρεία δὲν ἀπαγορεύθηκε οὔτε καὶ ἀπὸ τὸ Σοβιετικὸ κάθεστῶς. Μόνον ὁ Ἐμβερ Χότζα τὸ ἔκανε στὴν Ἀλβανία. Οἱ συνάξεις μπορεῖ νὰ ἀπαγορευθοῦν, οἱ ναοὶ μπορεῖ νὰ κλείσουν, ἡ λατρεία ὅμως καὶ ἡ τέλεση τῆς θείας Εὐχαριστίας μὲ κανέναν τρόπο. Μᾶς κόπηκε ἡ ἀναπνοή. Ἐλπίζουμε ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος στὰ πλαίσια τῆς εὐθύνης καὶ ἀποστολῆς τῆς θᾶ βοηθήσει τὴν Κυβέρνηση νὰ τὸ καταλάβει. Εἶναι δυνατὸ νὰ ἔρθει τὸ Πάσχα καὶ νὰ μὴ δοξάσουμε τὸν Ἀναστάντα; Εἶναι δυνατὸ νὰ ἔχουμε λάβει ὅλα τὰ μέτρα καὶ ἀπὸ τὸν ὀρίζοντά μας νὰ ἔχει

ἐξορισθεῖ ὁ Θεός; Εἶναι δυνατόν νὰ ἔχουμε Μεγάλη Πέμπτη καὶ νὰ εἴμαστε ὅλοι ἀκοινώνητοι, ἀκόμη καὶ οἱ ἱερεῖς;

Πρὸς τὸ παρόν, ζοῦμε μὲ τὴ νοσταλγία τῶν ἐμπειριῶν μας καὶ μὲ τὴν προσδοκία τῆς ἐκκλησιαστικῆς χαρᾶς καὶ ἐλπίδας μας. Πρέπει ὅμως καὶ μποροῦμε νὰ ζήσουμε τὴν πίστη καὶ τὴν κοινωνία μας μὲ τὸν Κύριο καὶ μὲ φρόνημα θυσίας.

Ὅλοι γύρω μας κάνουν θυσίες καὶ ὑποβάλλονται σὲ στερήσεις. Οἱ θυσίες ποὺ ἔχει κάνει ἡ Κυβέρνηση στὸ δικό της ἐπίπεδο εἶναι θαυμαστές. Ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ κοινωνία ποὺ ἔχει μάθει ἀλλιῶς νὰ ζεῖ. Τί νὰ πεῖ κανεὶς γιὰ ὅλους αὐτοὺς ποὺ μὲ τόσο κίνδυνο καὶ ἀνταπάρηση διακονοῦν τοὺς ἀσθενεῖς; Πόσοι δὲν ἀρρώστησαν ἀπὸ αὐτούς; Πόσοι δὲν τσακίστηκαν ἀπὸ τὴν ἐξάντληση καὶ τὴν ὑπερένταση; Αὐτοὶ ποὺ προσβλήθηκαν χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν καὶ χωρὶς νὰ φταῖνε; Οἱ συγγενεῖς τους ποὺ μένουν στὸ ἴδιο σπίτι ἀλλὰ δίχως ἐπικοινωνία; Ὅλοι αὐτοὶ προξενοῦν τὸν θαυμασμό μας καὶ μᾶς ἐμπνέουν. Γι' αὐτὸ τοὺς εὐγνωμονοῦμε.

Ὅλων ὁ δρόμος περνάει ἀπὸ μιὰ θυσία. Καὶ ὁ δικός μας, ἂν θέλουμε νὰ εἴμαστε ἀκόλουθοι τοῦ Ἐσταυρωμένου. Πολλοὶ διαμαρτύρονται ποὺ σήμερα Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως δὲν θὰ προσκυνήσουν στοὺς ναοὺς. Ἔχουν δίκιο. Ὅπως καὶ οἱ ἱερεῖς μας θὰ μείνουν ἀλειτούργητοι τέτοια μέρα. Ἀκόμη περισσότερο. Ὁ λαὸς βέβαια ἔχει τρόπο νὰ κρατήσει τὴν πίστη του, οἱ ἱερεῖς ὅμως χωρὶς θυσιαστήριο πῶς νὰ διατηρήσουν τὴν ταυτότητα τῆς ἱερωσύνης τους; Καλοῦμαστε νὰ κάνουμε ὅλοι τὴ θυσία μας, μάλιστα θυσιάζοντας πρὸς καιρὸν καὶ τὴν πνευματικὴ τροφή μας. Ἐξάλλου ἡ Θεία Κοινωνία δὲν εἶναι δικαίωμα οὔτε θέλημα ποὺ διεκδικεῖται, ἀλλὰ εὐλογία ποὺ προσφέρεται σὲ μᾶς, ἂν καὶ ἀνάξιοι, ὡς χάρις, δῶρο, φάρμακο καὶ ζωὴ. Ἄς σκεφθοῦμε πόσες φορὲς μέχρι τώρα κοινωνήσαμε ἀναξίως καὶ ἄς δεχθοῦμε ὅτι ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος μέσα ἀπὸ τὰ γεγονότα μᾶς βάζει ἓνα ἐπιτίμιο γιὰ τις ἁμαρτίες μας, γιὰ τὴν ἀναξιότητά μας, ὄχι ἡ Κυβέρνηση.

Ἐπιπλέον, ἀπουσιάζουμε μὲν ἀπὸ τοὺς ναοὺς καὶ στερούμεθα τὴ θεία λειτουργία, ἀλλὰ ὅλα συμβαίνουν μὲ τὴν εὐλογία τῆς ὑπεύθυνης γιὰ τὴ σωτηρία καὶ τὸν ἁγιασμό μας Ἐκκλησίας. «Αὐτὴ γὰρ ἀγρυπνεῖ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν». Ὁ Θεὸς φωτίζει τὴ Σύνοδο περισσότερο ἀπὸ ἐμᾶς. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν κρίνουμε τὶς ἀποφάσεις της, ἀλλὰ ταπεινὰ ἐκφράζουμε τὸν πόνο μας καὶ ὑπακούουμε στὶς ὑποδείξεις της. Μήπως αὐτὸ τὸ φρόνημα μᾶς ὀδηγεῖ νομοτελειακὰ σὲ αὐτὸ πὺ δὲν σκεπτόμαστε καὶ εἶναι ὄχι ἢ μετάνοια τῶν ἄλλων ἀλλὰ ἢ προσωπικὴ δική μας μετάνοια; Μεγαλύτερος ἐχθρὸς καὶ ἀπὸ τὸν ἰὸ καὶ ἐνδεχομένως τὶς Ὑπουργικὲς Ἀποφάσεις εἶναι μᾶλλον ὁ ἑαυτὸς μας.

Ἡ περίοδος πὺ διανύουμε μπορεῖ νὰ ἐξελιχθεῖ στὴν πιὸ «ψυχωφελῆ Τεσσαρακοστὴ» τῆς ζωῆς μας. Ἡ ὠφέλεια πὺ συνήθως προέρχεται ἀπὸ τὴν εὐλογία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τυπικοῦ, τὶς ἀκολουθίες, τὶς συνάξεις, τὶς ἐορτὲς καὶ ἰδιαίτερα τὶς θείες λειτουργίες, φέτος θὰ προκύψει ἀπὸ ἄλλους δρόμους καὶ ἄλλα μέσα πὺ τὸ θησαυροφυλάκιο τῆς Ἐκκλησίας διαθέτει.

(α) Ἡ ὀρατὴ ἀπειλὴ τῆς ἀσθένειας, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἀνυπαρξία προληπτικῶν ἐμβολίων ἢ θεραπευτικῶν φαρμάκων, κάνει εὐδιάκριτο τὸν θάνατο καὶ εὐκολότερα μᾶς βάζει στὴν προοπτικὴ του. Λίγη σκέψη γιὰ τὴν αἰωνιότητα μέσα ἀπὸ φόβους, ἀνασφάλειες, ἐρωτήματα καὶ ἀγωνίες, μπολιασμένη μὲ λίγη πίστη, ἐσωτερικὴ προσευχὴ, ἐλπίδα στὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ, παράδοση στὸ θέλημά Του μπορεῖ μεγάλη ὠφέλεια νὰ προξενήσει, πὺ σὲ ἄλλη περίσταση δὲν θὰ τὴν εἶχαμε. Ποτὲ δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ καταλάβουμε τὸ πάθος τοῦ Κυρίου, ἂν δὲν διαλεχθοῦμε μὲ τὸν δικὸ μας θάνατο.

(β) Ἡ εὐθύνη μας ἀπέναντι τῶν ἄλλων, προκειμένου νὰ μὴ βλάψουμε τὴν ὑγεία τους, ἢ μέρεινά μας γι' αὐτοὺς μὲ ὅποιο τίμημα, ἢ προσφορά τῆς ἀγάπης μας χωρὶς ἐκδηλώσεις ἐγγύτητας, τὸ νὰ προτάξουμε τὴν ἀξία τῆς ζωῆς τους ὡς μεγαλύτερη τῆς δικῆς μας, δὲν

εἶναι καθόλου εὐκαταφρόνητες ἀρετὲς καὶ δὲν ἔχουμε συχνὰ τέτοιες εὐκαιρίες καὶ ἀφορμές.

(γ) Ἡ ἀνάγκη ὑπέρβασης τοῦ μαζικοῦ πανικοῦ, τῆς αἰσθησης ἀδιεξόδου, τῆς στενοχωρίας, μᾶς ὀδηγεῖ σὲ βαθύτερη καὶ αὐθεντικότερη στροφή πρὸς τὸν Θεό, πρὸς τὴν Παναγία καὶ τοὺς Ἁγίους μας. «*Ἐπὶ τὸν Κύριον ἐλπίδα πᾶς τις κεκτημένος ὑψηλότερός ἐστὶ πάντων τῶν λυπούντων*». Καιρὸς αὐτὸ πού ψάλλουμε μὲ τὰ χεῖλη νὰ τὸ ζήσουμε καὶ μὲ τὴν καρδιά.

(δ) Οἱ νέες συνθήκες ζωῆς μᾶς ἐπιβάλλουν αἰφνίδια ἀλλαγὴ καὶ τῶν προγραμμάτων μας. Ὑποχρεωνόμαστε νὰ προσαρμοσθοῦμε σὲ μία πραγματικότητα γιὰ τὴν ὁποία δὲν εἴμαστε καθόλου ἔτοιμοι καὶ ἡ ὁποία δὲν μᾶς εἶναι καθόλου βολικὴ οὔτε φυσικὰ ἐπιθυμητή. Ὅτι θέλημα δὲν μποροῦσαμε μέχρι τώρα νὰ κόψουμε, τώρα μᾶς κόβεται καὶ μάλιστα χωρὶς προσπάθεια. Εὐκαιρία μοναδικὴ νὰ ἡσυχάσουμε, νὰ δοῦμε τὴν ἀλήθεια μας, νὰ ἐξομολογηθοῦμε μυστικά, νὰ προσευχηθοῦμε ἀπερίσπαστα.

(ε) Τὸ σύνθημα πάνω στὸ ὁποῖο στηρίζεται ἡ ἐκστρατεία τῆς Κυβέρνησης γιὰ τὴν προστασία μας εἶναι τὸ «Μένουμε Σπίτι». Εἶναι ἀσφαλῶς λίγο δύσκολο νὰ περιορισθοῦμε ὅλοι μαζὶ στὰ σπίτια μας καὶ ὁ κίνδυνος νὰ μεταδώσουμε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο τὸ ἰὸ τῶν ἐντάσεων, τῶν ψυχολογικῶν μας ἐκρήξεων, τῶν διαφωνιῶν ἢ νὰ προβάλλουμε ἀμοιβαίως τοὺς φόβους καὶ τὶς ἀνασφάλειές μας ἢ τὶς ιδιορρυθμίες, τὰ πείσματα καὶ τὶς διαφορετικὲς συνήθειές μας εἶναι ὀρατός. Ὅπως ὅμως προέτρεψε ὁ Ἀρχιεπίσκοπός μας, καλὸ εἶναι νὰ μετατρέψουμε τὰ σπίτια μας σὲ ἐκκλησίες. Μαζὶ νὰ προσευχηθοῦμε, μαζὶ νὰ μελετήσουμε, μαζὶ νὰ ἀγωνισθοῦμε, μαζὶ νὰ ἀγιασθοῦμε. Ἀλήθεια, γιατί ὄχι;

(στ) Ὑπάρχει καὶ κάτι ἀκόμη πού θὰ μπορούσε πολὺ νὰ ὠφελήσει. Εἶναι ἡ ἀγόγγυστη ὑποταγὴ στὶς ἄβολες γιὰ μᾶς ἀποφάσεις τῶν ἀρμοδίων. Ὅπως γράφει στοὺς Ρωμαίους ὁ θεῖος Παῦλος: «*Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω· οὐ γάρ ἐστὶν ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ*

Θεοῦ» (Ρωμ. ιγ' 1), ἡ ὑποταγή στήν ἐξουσία εἶναι ὑποταγή στὸν Θεό. Ὅπως ὅλοι οἱ πολῖτες τοῦ τόπου ὑποτάσσονται στίς ὑποδείξεις τῆς πολιτείας, τὸ ἴδιο θὰ κάνουμε κί' ἐμεῖς. Καὶ ὁ Θεὸς θὰ εὐλογήσει καὶ ἐκείνους καὶ ἐμᾶς.

(ζ) Φαίνεται πὼς ἡ παροῦσα Σαρακοστή θὰ εἶναι περίοδος μεγάλων καὶ ἐπώδυνων στερήσεων. Θὰ εἶναι ὄντως νηστεία. Τὴν ἐβδομάδα πού μᾶς πέρασε, καθημερινὰ ἡ Ἐκκλησία μας μᾶς θύμιζε τὴν παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου, ὁ ὁποῖος τότε «ἦλθε εἰς ἑαυτόν», ὅταν «ἤρξατο ὑστερεῖσθαι» (Λουκ. ιε' 17,14). Ἐὰν ἡ στέρηση δὲν εἶναι συνέπεια τῆς ἁμαρτίας μας, ἀλλὰ παραχώρηση Θεοῦ «διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν», τότε θὰ μπορούσε νὰ μᾶς βοηθήσει νὰ ἔρθουμε εἰς ἑαυτόν, λίγο νὰ καταλάβουμε τὴν ἀλήθεια μας, τὴν ἀξία τῶν εὐλογιῶν καὶ τῶν δώρων τοῦ Θεοῦ, νὰ μετανοήσουμε, νὰ δοῦμε καθαρότερα τὸν προορισμό μας.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας μᾶς προβάλλει τὸν Σταυρὸ σὲ προσκύνηση. Ἄς τὸν προσκυνήσουμε εἴτε στὰ σπίτια μας, εἴτε ὅσοι μπορέσετε νὰ περάσετε ἀπὸ τοὺς ναοὺς, ὅλοι ὅμως μέσα στήν καρδιά μας. Ὁ Τίμιος Σταυρὸς θὰ εἶναι ἐκτεθειμένος γιὰ προσκύνηση στοὺς ναοὺς μας ὅλη τὴν ἐβδομάδα. Ἄν δὲν ὑπάρξει ἀπαγόρευση κυκλοφορίας, θὰ μπορεῖτε νὰ τὸν προσκυνήσετε. Ἄς ἀκουμπήσουν στὸν σταυρὸ τοῦ Κυρίου ὄχι τὰ χεῖλη μας οὔτε μόνο τὰ δάκρυα ἀπὸ τὸ παράπονο γιὰ τὰ ὅσα συμβαίνουν, ἀλλὰ ἄς τὸν ποτίσουν τὰ δάκρυα τῆς μετάνοιάς μας καὶ τῆς εὐχαριστίας μας γιὰ τὸ πάθος καὶ τὴ θυσία Του. Ἄντι νὰ πᾶμε στὸν ναό, ἄς γίνουμε ἐμεῖς ναὸς Του, ἄντι νὰ προσκυνήσουμε τὶς εἰκόνες, ἄς ἀφήσουμε νὰ ἀναστηθεῖ ἡ πεσοῦσα εἰκόνα Του μέσα μας· μαζί μὲ τὸν πόθο μας νὰ τρεφόμεθα μὲ τὸ αἷμα τῆς θυσίας τοῦ Κυρίου, ἄς γίνουμε ἐμεῖς θυσία γιὰ τὸν Χριστό.

Στὸ σημερινὸ εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα, ὁ Κύριος μᾶς δείχνει τὸν αἰώνιο δρόμο τῆς σωτηρίας μας καὶ τὸν οὐσιαστικὸ τῆς προσκύνησης τοῦ Τιμίου Σταυροῦ: «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καὶ ἀράτω τὸν σταυρόν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι» (Μάρκ. η' 34). Ἄς

σηκώσουμε κι ἐμεῖς τὸ βᾶρος τῆς φετινῆς στερήσεως ὡς τὸν σταυρὸ μας καὶ ἅς Τὸν ἀκολουθήσουμε. Αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ καλύτερη προσκύνηση.

Ἐπιτρέψτε μου, νὰ τελειώσω ὡς ὁ ταπεινὸς Ἐπίσκοπός σας, μὲ ἓνα προσκλητήριο:

Ἄς ὑποδεχθοῦμε ὅλοι τὴ δοκιμασία ὡς εὐλογία,

τὸν πειρασμὸ ὡς εὐκαιρία στροφῆς πρὸς τὸν Χριστό,

τὴ στέρηση ὡς ἀφορμὴ μετανοίας,

τὴ δυσκολία ὡς ἄσκηση ἐν καιρῷ νηστείας,

τὸν φόβο τοῦ τέλους ὡς προσδοκία τοῦ Θεοῦ,

τὸν σκανδαλισμὸ τῆς σκέψης μας ὡς τὸν σταυρὸ ποὺ πρέπει νὰ σηκώσουμε.

Καὶ τότε θὰ ἀναστηθεῖ ὁ Χριστὸς μέσα μας, πρὶν ἀναστηθεῖ μὲ τοὺς ἑορτασμοὺς μας, τότε θὰ μᾶς δοθεῖ «τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ», μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ θαῦμα ποὺ προσδοκοῦμε, ἢ εὐλογία Του περισσότερη ἀπὸ αὐτὴν ποὺ φανταζόμαστε.

«Ἐτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον, ὁ ἐρχόμενος ἤξει καὶ οὐ χρονιεῖ» (Ἐβρ. ι' 37). Ὁ Κύριος ἔρχεται, δὲν καθυστερεῖ. Τὸν περιμένουμε, Τὸν προσδοκοῦμε, Ζῶντα καὶ Ἀναστάντα.

Εὐχομαι νὰ ζήσουμε τὸν Τίμιο Σταυρὸ ὡς ζωὴ καὶ ἀνάσταση καὶ νὰ εἶναι βοήθειά μας καὶ ὅλου τοῦ κόσμου.

Μετ' εὐχῶν καὶ πολλῆς τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης,

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς Νικόλαος